

pågældende mister følingen med generelle, tværgående juridiske principper og regler, som det i særlig grad er domstolens opgave at værne om. På den anden side er der efter Retsplejerådets opfattelse en række sagstyper, hvor det er hensigtsmæssigt, at dommeren har en vis specialviden på området for at kunne behandle og afgøre sagen bedst muligt.

Retsplejerådet forudsætter derfor, at retsarbejdet efter den foreslåede etablering af større byretter med flere dommere inden for den enkelte domstol, jf. pkt. 2.2.1 ovenfor, i højere grad end i dag vil blive tilrettelagt sådan, at nogle dommere vil få mulighed for at opbygge et specialkendskab til bestemte sagstyper samtidig med, at alle dommere fortsat også er generalister. Ud over selve retsarbejdet vil efteruddannelse kunne understøtte en sådan opbygning af specialviden, der vil fremme en effektiv behandling af sagerne.

Retsplejerådet finder, at sager om patenter og brugsmodeller er af en sådan helt særlig karakter, at de bør henlægges til én bestemt domstol for hele landet ligesom i en række andre lande, herunder Norge og Sverige. Dette vil eventuelt også kunne modvirke, at parterne i patentsager i stigende omfang fravælger danske domstole som forum for at løse tvisterne. Retsplejerådet foreslår, at sager om patenter og brugsmodeller henlægges til Sø- og Handelsretten, jf. herom pkt. 3.2.2 ovenfor.

Der henvises til betænkning nr. 1401/2001 side 215-217.

4.2.3.2. Justitsministeriet er enig i Retsplejerådets synspunkter, herunder om vigtigheden af, at dommerne ved den enkelte domstol i højere grad end i dag får mulighed for at opbygge et specialkendskab til bestemte sagstyper. Lovforslaget er endvidere udformet i overensstemmelse med rådets lovudkast for så vidt angår behandlingen af sager om patenter mv., jf. pkt. 3.2.2 ovenfor.

Skattesager, miljøsager og sager, hvor kendskab til erhvervsforhold har væsentlig betydning, kan nævnes som eksempler på juridiske områder, hvor det efter gennemførelsen af den foreslåede ændring af retskredsstrukturen mv., jf. pkt. 2.2.1 ovenfor, vil kunne være hensigtsmæssigt at oparbejde specialkendskab hos en bestemt afdeling eller bestemte dommere.

5. Sagsbehandlingen i civile sager i første instans

5.1. Gældende ret

5.1.1. Efter bestemmelsen i retsplejelovens § 148 er retsplejen mundtlig, og skriftlighed anvendes kun, hvor dette særligt er foreskrevet, jf. retsplejelovens § 148.

Som væsentlige eksempler på, at skriftlighed er foreskrevet i civile retssager i første instans, kan nævnes, at en stævning skal være skriftlig, jf. retsplejelovens § 348, at der i landsretssager som udgangspunkt skal indleveres et svarskrift, jf. retsplejelovens § 351, stk. 3, og at retten i en byretssag kan bestemme, at der skal indleveres et svarskrift, jf. retsplejelovens § 351, stk. 5, og § 352. Endvidere kan retten i førsteinstanssager generelt bestemme, at der skal indleveres yderligere processkrifter og endelige påstandsdokumenter, jf. retsplejelovens §§ 353 og 356 a.

Uden for udeblivestilfælde kan kun formalitets-spørgsmål (dvs. spørgsmål, der ikke angår sagens realitet) afgøres uden en forudgående mundtlig domsforhandling i første instans.

5.1.2. Retten bestemmer, hvordan sagsforberedelsen skal ske. Forberedelsen kan være rent skriftlig, således at der kun afholdes ét møde under hele sagen, nemlig domsforhandlingen, jf. dog nedenfor om et særligt forberedende møde. Forberedelsen kan omvendt også være rent mundtlig, idet sagsøgte afgiver sit svar mundtligt i et retsmøde og der ikke afgives yderligere processkrifter af nogen af parterne, således at stævningen er det eneste i hele sagen, der foreligger på skrift fra parterne. Endelig kan skriftlig og mundtlig forberedelse kombineres.

I praksis anvendes rent skriftlig forberedelse ved en række byretter samt ved landsretterne og Sø- og Handelsretten. En række byretter anvender mundtlig forberedelse eller en kombination af mundtlig og skriftlig forberedelse.

Der skal som hovedregel afholdes et særligt forberedende møde med henblik på at afklare parternes stilling til sagens faktiske og retlige omstændigheder og parternes ønsker med hensyn til bevisførelsen, jf. retsplejelovens § 355. Under mødet skal retten endvidere efter drøftelse med parterne så vidt muligt fastlægge rammerne for sagens videre forløb, herunder tidsrammerne for eventuel yderligere forberedelse.

Afholdelse af et særligt forberedende møde kan undlades, hvis retten finder det overflødigt. Det vil det være i nogle sager, hvor sagen straks efter modtagelsen af svarskrift kan berammes til domsforhandling. Endvidere vil et særligt forberedende møde være overflødigt i en række sager, hvor der anvendes mundtlig forberedelse, idet de pågældende spørgsmål vil kunne afklares på de møder, der er afholdt.

Det er overladt til retten at bestemme, hvornår det særlige forberedende møde skal afholdes. I mange tilfælde vil det være hensigtsmæssigt, at mødet afholdes umiddelbart efter modtagelsen af svarskriftet. Dette gælder i særlig grad, hvis en af parterne ikke er repræ-